

Controle en toezicht op kwaliteit en beheer van collectieve leidingwaterinstallaties

Bent u eigenaar of beheerder van een leidingwaterinstallatie of bent u gebruiker (klant) van het waterbedrijf? Dan bent u verantwoordelijk voor een goede aanleg en beheer van de leidingwaterinstallatie. Uw installatie staat immers in contact met het openbare waterleidingnet. Wanneer beveiligingen ontbreken, niet functioneren of tekortschieten, kunt u ongewild het waterleidingnet verontreinigen. Verder maken derden (medewerkers, klanten etc.) gebruik van uw installatie. Tekortkomingen in aanleg of beheer kunnen hun gezondheid in gevaar brengen.

Aan welke regels moet u voldoen?

Mede vanwege dit gezondheidsaspect moet u als eigenaar/beheerder/gebruiker aan bepaalde regels voldoen. Deze zijn neergelegd in de Waterleidingwet en het Waterleidingbesluit. Ook hanteert uw waterbedrijf voorwaarden voor de aanleg en het beheer van uw installatie. Afhankelijk van het waterbedrijf zijn dit algemene voorwaarden, aansluitvoorwaarden en/of leveringsvoorwaarden. Technische eisen aan inrichting en onderhoud van de installatie zijn opgenomen in de NEN 1006 normen. Ze zijn uitgewerkt in de werkbladen van de Vereniging van Waterbedrijven in Nederland (VEWIN). Het toezicht op naleving van deze regels wordt verzorgd door de VROM-Inspectie. De waterbedrijven hebben hierbij een controlerende taak. Het doel van deze controles is een veilige leidingwaterinstallatie zonder verontreinigingen. Door de mogelijke risico's in beeld te brengen en te beoordelen kunnen de verantwoordelijke instanties gerichte actie ondernemen om deze risico's te vermijden of te beheersen.

Waar gaat het om bij die regels?

Uw verantwoordelijkheid is afhankelijk van de aard van uw installatie. De volgende checklist brengt in beeld waarom het gaat bij de aanleg en het beheer van een installatie:

- Zijn de aangesloten toestellen op uw leidingwaterinstallatie voldoende beveiligd? (Zo krijgt u inzicht in het risico van verontreiniging vanuit een aangesloten toestel.)
- Werkt het beveiligingstoestel nog goed?
- Is een juiste werking van de installatie (inclusief beveiligingen) verzekerd door goed beheer en onderhoud?
- Is er een kans op verontreiniging door de toegepaste materialen?
- Kunnen elementen in de omgeving de kwaliteit van het leidingwater in uw installatie ongunstig beïnvloeden?

- Wordt het leidingwater voldoende verversd om de kwaliteit te waarborgen?
- Is de warmwatertemperatuur hoog genoeg om ongewenste bacteriegroei te voorkomen?
- Als uw installatie voorzien is van speciale voorzieningen (reservoir voor een voorraad drinkwater of waterbehandeling voor consumptieve of hygiënische doeleinden): voert u uw beheer dan volgens de voorschriften uit?

Verplichtingen van de eigenaar/gebruiker/beheerder

De wettelijke verplichtingen waarom het hier gaat, zijn gericht op de bescherming van de gezondheid van degenen die leidingwater gebruiken. Deze gebruikers zijn niet alleen dichtbij de installatie te vinden, maar ook in de bredere omgeving. Er is immers een kans dat verontreinigd water terugstroomt in het openbare waterleidingnet.

Als eigenaar/gebruiker/beheerder:

- Heeft u een zorgplicht voor de installatie: er moet goed leidingwater uit komen.
- Heeft u de plicht om verontreiniging van het openbare waterleidingnet vanuit de installatie te voorkomen.
- Moet u voldoen aan de voorwaarden voor aansluiting en levering van het waterbedrijf.
- Moet u zorgen dat de installatie en het beheer voldoen aan de normen van NEN 1006 en de VEWIN-werkbladen.

Verder moet u een meetprogramma opstellen en (laten) uitvoeren bij:

- Eigen winningen.
- Behandeling van water, zoals ontharding of toepassing van een alternatieve techniek voor legionellapreventie.
- Grote installaties: meer dan 100 m³ drinkwater of meer dan 30 m³ warm tapwater per dag.

Hierover kunt u meer lezen in de infobladen over het Waterleidingbesluit en de model-meetprogramma's.

Collectieve leidingwaterinstallatie

Collectieve leidingwaterinstallaties leveren leidingwater aan derden of stellen dit beschikbaar. 'Derden' zijn niet alleen klanten en bezoekers, maar ook werknemers. Collectieve leidingwaterinstallaties zijn aanwezig op veel plaatsen, zoals ziekenhuizen, sauna's, kantoorgebouwen, bedrijven, kampeerterreinen, onderwijsinstellingen, hotels, sportscholen en zwembaden.

Eigenaar of gebruiker/beheerder?

In dit infoblad wordt gesproken over de eigenaar/beheerder van de installatie en de gebruiker. Vaak is de beheerder juridisch eigenaar van de installatie, maar soms ook niet. In dat geval heeft de eigenaar van het gebouw zijn verantwoordelijkheid voor de installatie via een gebruikscontract (zoals een huurovereenkomst) overgedragen aan de beheerder.

Om praktische redenen is de gebruiker die bij het waterbedrijf is geregistreerd het eerste aanspreekpunt bij controle en toezicht. Dat kan de beheerder zijn, terwijl de eigenaar soms verplichtingen heeft.

Het is in het belang van de gebruiker dat de eigenaar maatregelen neemt; de gebruiker kan de eigenaar ook aanspreken op zijn wettelijke verplichtingen. Gebruikers staan ervoor in dat de eigenaar akkoord gaat met alle handelingen die noodzakelijk zijn voor onder meer de levering. Dit staat in de modelleveringsvoorwaarden van de waterbedrijven.

Hoe bereidt u zich als eigenaar/beheerder voor op de controle?

Om te beginnen kunt u alle relevante informatie over de leidingwaterinstallatie verzamelen. Om inzicht te krijgen in de risico's van uw leidingwaterinstallatie moet u de volgende informatie bij de hand hebben:

- tekening/beschrijving van de installatie;
- lijst van de aangesloten toestellen en de bijbehorende beveiligingen.

Om u daarbij te helpen is een inventarisatieformulier ontwikkeld. Dit formulier is te vinden op de website van VEWIN (www.vewin.nl/installatie) en op te vragen bij uw waterbedrijf.

Hoe beter uw voorbereiding is, hoe sneller de controle kan worden uitgevoerd en hoe beter uw installatie kan worden beoordeeld. Verder is het belangrijk dat u, of een persoon die inzicht heeft in de leidingwaterinstallatie, meewerkt aan deze controle.

Op basis van de wetgeving, de voorwaarden van het waterbedrijf en de relevante werkbladen moet u bepaalde aspecten van de leidingwaterinstallatie documenteren. Afhankelijk van uw situatie (zie werkblad 1.4 G) gaat het hierbij om de volgende documenten:

- tekening/beschrijving van de installatie;
- lijst met de aangesloten toestellen en hun beveiligingen, plus eventueel een lijst met de gebruikte chemicaliën;
- bewijsstukken van voorgeschreven periodiek onderzoek – onder meer ter controle van toestelbeveiligingen en bij waterreservoirs, eigen winningen, behandeling van water of grote installaties (meer dan 100 m³ drinkwater of meer dan 30 m³ warm tapwater per dag);
- meetprogramma, met resultaten van uitgevoerde metingen.

Het verplichte beheer

Uw beheersverplichting hangt af van de aard van uw installatie. In de werkbladen (werkblad 1.4 G) kunt u vinden welk beheer in uw situatie van u wordt verwacht. Het gaat hierbij om:

- Het bijhouden van tekeningen en de beschrijving van de installatie.
- Overzicht en controle van toestellen en hun beveiliging.
- Controle op voldoende doorstroming/verversing van essentiële leidingdelen.
- Uitvoeren van beheersmaatregelen uit het beheersplan legionellapreventie.
- Bijhouden van het logboek en controlerapporten.
- Uitvoeren van meetprogramma's.

Belangrijk hierbij is in welke risicoklasse het waterbedrijf uw installatie indeelt. Hierover vindt u nadere informatie op de website van VEWIN (www.vewin.nl/installatie). U kunt zich ook wenden tot uw waterbedrijf.

Hoe gaan controle en toezicht in hun werk?

De waterbedrijven hebben de wettelijke taak om de collectieve installaties, die zijn aangesloten op hun openbare waterleidingnet, te controleren. Zo kunnen ze vaststellen of de eigenaar/beheerder/verbruiker van de installatie aan de regels heeft voldaan. In de eerste plaats controleren de bedrijven of er kans is dat het openbare waterleidingnet verontreinigd raakt. Ook gaan ze na of de installatie risico's oplevert voor de kwaliteit van het water tussen het leveringspunt en de tappunten. Het waterbedrijf kan, al dan niet aangekondigd, bij u langskomen om de controle uit te voeren. U bent verplicht om het waterbedrijf toe te laten en om mee te werken aan de controle.

Als bij de controle blijkt dat u niet aan de voorschriften voldoet, zal het waterbedrijf u enige tijd geven om dit alsnog te doen. Het waterbedrijf komt dan na de gestelde termijn langs voor een hercontrole. Voldoet u dan nog steeds niet aan de voorschriften, dan kan het waterbedrijf de kosten van de hercontrole bij u in rekening brengen en een tweede hercontrole uitvoeren. Ook de kosten hiervan, en van eventueel volgende hercontroles, kunnen bij u in rekening worden gebracht.

Wanneer er sprake is van een (sterk) verhoogd risico van verontreiniging van het drinkwater en daarmee voor de gezondheid zal het waterbedrijf de VROM-Inspectie inschakelen. Dit gebeurt ook wanneer u ook na de tweede hercontrole nog steeds niet aan

de verplichtingen voldoet. De VROM-Inspectie zal in dat geval de wet handhaven en, indien nodig, sancties opleggen. Het waterbedrijf informeert u na iedere (her)controle of er onregelmatigheden zijn aangetroffen.

Specifiek infoblad voor legionellapreventie

Dit infoblad beschrijft de verplichtingen die voortvloeien uit de bestaande wetgeving. Er is een wijziging van het Waterleidingbesluit in voorbereiding, specifiek over legionellapreventie. In het eerste kwartaal van 2004 zal hier een informatieblad over verschijnen.

Andere relevante informatiebladen

Andere infobladen die mogelijk voor u als eigenaar/beheerder van een leidingwaterinstallatie relevant zijn:

- Infoblad Het nieuwe Waterleidingbesluit; gevolgen voor eigenaren van collectieve leidingwaterinstallaties.
- Infoblad Model-meetprogramma's voor eigenaren van collectieve watervoorzieningen en grote collectieve leidingnetten.

Deze infobladen zijn te downloaden via www.vrom.nl, of te bestellen via Postbus 51, telefoon 0800 - 8051 (gratis).

Werkbladen

De werkbladen kunt u bestellen bij:
Stichting Erkenning Installatiebedrijven (SEI)
Postbus 188
2700 AD Zoetermeer
tel. 079 - 325 06 50
fax 079 - 351 58 39